Voorschrijven van antipsychotica in de huisartsenpraktijk: welke indicaties en hoe maak je de juiste keuze?

Haio: DE BEURME Silke , KUL
Promotor: DE LEPELEIRE Jan , KUL
Praktijkopleider: Bouez Kathy , RUCHE Cathy , VERBEKE Gwen

Context: Er is de voorbije decennia een toename vastgesteld in het gebruik van antipsychotica. Ook de huisarts heeft een groot aandeel in het voorschrijven van deze geneesmiddelengroep. We stellen echter vast dat er vaak te weinig kennis, ervaring en comfort is wanneer antipsychotica worden voorgeschreven in de huisartsenpraktijk. Dit resulteert in een suboptimaal gebruik, waaronder veel off-label toepassing, wat gezien het bijwerkingenprofiel van deze geneesmiddelen nefaste gevolgen kan hebben voor de patiënt.

Onderzoeksvraag: Wat zijn de indicaties voor het voorschrijven van antipsychotica bij volwassenen in de huisartsenpraktijk? Hoe maak je als huisarts de juiste keuze wat betreft het type antipsychoticum, afhankelijk van de indicatie en de patiënt?

Methode: Een literatuurstudie werd uitgevoerd waarbij we de bestaande literatuur over antipsychoticagebruik in de huisartsenpraktijk systematisch doorzochten in drie databanken (Pubmed, Embase, Cochrane). Artikels werden gescreend op basis van vooropgestelde exclusiecriteria en nadien geselecteerd op relevantie betreffende de onderzoeksvragen, naast eventuele andere interessante bronnen.

Resultaten: Van de 4549 gevonden artikels bleven uiteindelijk 278 artikels over voor de data-extractie. De zoektocht naar indicaties leverde een brede waaier aan mogelijke indicaties op, zowel psychiatrisch als somatisch. De indicaties die ons het meest relevant leken binnen de huisartsenpraktijk werden meer in detail besproken. Elk antipsychoticum heeft een individueel receptorbindingsprofiel met bijbehorende risico’s op neveneffecten. Bij de opstart van een antipsychoticum is het belangrijk om hier rekening mee te houden, alsook met het medisch profiel van de patiënt en zijn comorbiditeiten.

Conclusie: De huisarts kan antipsychotica voorschrijven, maar er is nood aan correcte indicatiestelling en een grondige kosten-batenanalyse vooraf. Bij de opstart moet rekening gehouden worden met het werkingsmechanisme en de potentiële neveneffecten van het antipsychoticum. Gezien de complexiteit van deze geneesmiddelengroep en zijn indicaties, blijft tijdige verwijzing naar de tweede lijn echter vaak aangewezen.